

OCTAVIAN RĂUȚ

(1922—1994)

În luna martie a anului 1994, când ciresii înfloreau în Lunca Pomosului din Reșița, a încetat să bată inima unui inimos profesor de istorie, un dascăl pentru mulți istorici, geografi și geologi, un om de știință, întemeietorul muzeului din Reșița.

Absolvent al Universității din Cluj, a două facultăți, de Geologie—Geografie și Istorie, Octavian Răuț începuse o carieră universitară, ce se arăta strălucită pentru tânărul, care urmase, după război, două facultăți și trei specializări.

Cariera sa a fost însă întreruptă de agresiunea comunismului asupra acelor intelectuali ce nu aveau „origine sănătoasă”. A fost nevoit, deci, să părăsească Cetatea științei și cariera universitară și să își „construiască” o nouă „biografie”, începând ca muncitor la Uzinele din Bocșa, în orașul său natal.

La scurtă vreme, reintră în învățământul mediu, unde parcurge toate treptele, ajungând unul dintre cei mai străluciți profesori din Reșița. Zeci de generații de elevi de la secțiile de zi sau seară îi ascultă erudiția, glasul molcom, fraza precisă, frumoasă, exactă, descriind evenimente sau fenomene istorice, naturale, geografice ori geologice.

Profesorul a fost însă și un dascăl strălucit. Generații de elevi din Reșița îi datoresc lui Octavian Răuț pasiunea și respectul pentru cercetare. El, însuși cercetător, a știut să zămislească pasiunea pentru cercetare. Numeroși elevi de-ai săi au urmat și obținut rezultate strălucite în cariere universitare sau de cercetare.

Urbea de pe Bărzava îi datorează lui Octavian Răuț realizarea primului muzeu, înființat cu marea pasiune, plină de competență a profesorului. Acesta a știut să atragă în jurul muzeului numeroși cercetători, colecționari, amatori pasionați.

În anul 1958, începând cu expoziția „Reșița ieri și azi” se pun bazele unei prime colecții de obiecte și documente. În toamna anului 1959, coordonează activitatea unor colective largi (ingineri, profesori, colecționari, tehnicieni, elevi, amatori) cu care realizează „Muzeul Reșița”.

În primăvara, vara și toamna anului 1960, depune o muncă neobosită prin care adună colecții de geologie, paleontologie, istorie, fotografii și albume pentru muzeu. Acestea stau la baza unui muzeu, ce ajunge mai apoi, foarte dinamic.

În primăvara anului 1960, inițiază, cu mai multe grupuri de elevi, expediții arheologice, cu care identifică stațiuni vechi, descoperă altele noi, efectuează sondeje în stațiunile preistorice, romane și medievale de la Colțan, Bocșa — *Cetățuica*, Bocșa — *Gruntul Cetății*, Bocșa — *Vărzărie*, Ramna — *Odul Verde* și — *Beran*, Bocșa Română — *Dealul Mare*, Berzovia ș.a.

Cu sprijinul Muzeului Banatului, în special cu al lui Marius Moga și Ortansa Radu, se realizează o mare expoziție de arheologie, ce prezintă mediul ambient al zonei cu descoperiri de la preistorie până la cele medievale și moderne ale orașului, ce împlinea, în acei ani, două veacuri de foc nestins în uzine.

În cercetarea urmelor arheologice din Banatul de sud atrage numeroși specialiști arheologi: M. Moga și O. Radu de la Muzeul Banatului, M. Rusu și D. Protase de la Cluj, pe care îi sprijină în realizarea primelor săpături sistematice și cu ajutorul cărora își formează, din elevii săi, tehnicieni de săpătură,

viitori pasionați arheologi, geologi, geografi. În acest fel, ajung să fie săpate așezările neolitice de la Zorlențu Mare, Ruginosu, romane și romane târzii de la Ramna, Berzovia, Greoni, Surduc ș.a.

Spirit neobosit, regretatul nostru profesor și dascăl s-a preocupat de îndrumarea și formarea specialiștilor. Încă de pe băncile școlii depista pasiunea, respectul și interesul pentru cercetare pe care le îndruma cu multe griji și pricepere universitară. Numeroși specialiști se consideră elevii săi, studenții săi.

Foștii săi elevi îi devin colaboratori strănsi. A studiat intens și profund. A fost foarte exigent cu sine și colaboratorii săi. Numeroase monografii, studii, comunicări, articole de ziar, cu un înalt nivel științific, au purtat și poartă ideile sale.

Elevii și colaboratorii săi, care i-au cunoscut opera și personalitatea, îl regretă profund. Orașul Reșița a pierdut, prematur, pe unul dintre cercetătorii săi de seamă. Zeci de lucrări au rămas în manuscris. A fost colaborator neobosit al Muzeului județean și al tinerilor de acolo, al cărui fondator a fost.

Stingerea timpurie a spiritului său, dispariția zâmbetului ușor ironic, prietenos, privirea caldă, înțelegătoare, nu o vor cunoaște urmașii.

Colaboratorii și elevii săi, cei care l-au prețuit și admirat își iau rămas bun prin acele cuvinte pe care le-a rostit adesea la lecțiile de istorie: *SIT TIBI TERRA LEVIS*.

GHEORGHE LAZAROVICI — BALMEZ